

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Petrovácz Gyula
 Cím: A főváros új stílusa

Forrás: Új Nemzedék

Bn
(Hely)

1928. 12. 23
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Ol)

Osztályozás

Tárgy

726.5

Hely

Idő

"1928"

Személy

A főváros új stílusa

Iria: Petrovácz Gyula
 országgyűlési képviselő.

Szükséges, hogy botrányok legyenek, mondja az Irás, mert minden botránynak tisztító és javító hatása van. Szükség volt tehát arra, hogy a székesfővárosi építkezések liberális folyamata a Széchenyi-fürdő építkezésének hiteltulépési botránya rátegye a zárókövet és ezzel lezáródjék az a korszak, mely a törvényhatóságot könnyelmű, vagy tudatosan téves előirányzatok útján belevitte oly építkezésekbe, melyek az előirányzatnak a többszöröseibe kerültek, minek legtipikusabb példája a többiek között a Sz. Gellért tündöszárloda építkezése volt.

A botrányok hatása alatt az azóta megindított építkezések helyes előkészítés és helyes ellenőrzés folytán kivétel nélkül megtakarítással zárultak. Ugy az u. n. banképítkezések, mint a főváros saját kezelésében végzett kislakásos bérházépítkezései az engedélyezett költséghez képest megtakarítással végződtek úgy, hogy a kerekszámban egymillió pengőt kiterő megtakarított összegből most a Németvölgyi-úti bérház-csoportban egy újabb bérház-pavillon épül a jövő év tavaszán.

Ezt az eredményt nem regisztrálják a liberális lapok, melyek a hiteltulépés botrányával oldalakat raktak tele, de nekünk, kik a keresztény Budapest minden lépésére vigyázva figyelünk, fel kell a keresztény közvélemény figyelmét hívjunk erre a bérházra, mint a takarékos és hecsületes építőciklus első monumentumára.

Es ezt az emlékművet követni fogja több is. Már előre veti árnyékát a tervekben az, hogy a tavasszal építendő három iskolaépületre előirányzott két millió pengő nem fog teljesen felhasználtni és nincs kizárva, hogy a megtakarításból egy negyedik iskolaépület lesz felépíthető.

Természetesen itt is, ugyanugy mint a bérházaknál, ma nem luxuspalotákat és lovagvárakat épít a főváros, hanem egyszerű, szolid és takarékosan méretezett „Zweckbau“-épületeket, aminek a Csonkaország fővárosához és a mai gazdasági nyomorúsághoz illők. A világháború utáni új Biedermayer-korszak jellegzetes stílusát ezek az épületek fogják kialakítani: a lényegét néző és külsőségüket figyelmen kívül hagyó építési modort.

Ez jellemzi a székesfőváros újabb templomépítkezéseit is. A nagy templomhiány, amely a fővárost, mint kegyurat érdekli és a nagy szegénység, mely a periferiákon élő hiveket a templomépítéshez való jelentős hozzájárulásban gátolja, arra indították a fővárost, hogy a jövőben saját kezébe vegye a kogyuri templomok építését és a hivekre csak azok berendezését és felszerelését bizza. Evente két új templomot akar a főváros a periferiákon építeni 400.000 pengős átlagköltséggel. A jövő évben a külföldi ferencvárosi és a VI. ker. tripolisi templomok vannak sorn. Ezek a templomok is néptemplomok, egyszerű kivitelű és nagy befogadóképességű plébániatemplomok lesznek, szolid és tartós szerkezetekkel, de különösebb dísz nélkül. A főváros 560.000 katolikus részére legalább 56 templomra van szükség és

ennek alig a fele áll eddig, tehát évtizedek takarékos és céltudatos munkájára van szükség ahhoz, hogy minden hívő hozzájusson az őt megillető templomhoz. Addig, míg ez meg nem történt, nincs pénz luxustemplomokra, monumentális alkotásokra, külső hatást kereső építkezésekre.

Lehet ezt lekicsinyelni, leszólni és kritizálni, lehet a múltnak díszben tültelegő építkezéseivel való összehasonlítással diszkreditálni próbálni, de minden komoly és tárgyilagos bíráló igazat fog nekünk adni abban, hogy *ha építeni kell, ma másként nem lehet és nem szabad építeni.*

Ugyanezen szellemnek kell átlegnie a főváros egyéb tervezett építkezéseit:

a nagy szeretetház, az új központi kórház, az autóbusszgarázs, a kerületi néptúrdők, bölcsődék, dispensairek, stb. közeljövőben megvalósítandó épületeit, mert kifelé is dokumentálni akarjuk, hogy a keresztény főváros levonta a veszített háború, a gazdasági krízis és az ország csonkaságának következményeit és rátért az egyszerű, a célszerű, a takarékos, tehát ma egyedül időszerű építkezéseknek arra az útjára, melyen botránykövek többé nincsenek.